

Suprapubiskateter - Innleggelse, skifte, stell, fjerning

Kirurgiske Senger SSHF

Side 1 av 4

Dokument ID:

II.SOK.KSK.FEL.2.S-9

Godkjent dato:

30.01.2023

Gyldig til:

30.01.2025

Revisjon:

6.01

Somatikk Kristiansand/Kirurgiske senger SSK/Sengeavdeling felles/Pasienter og brukere/Sykepleiefaglig Felles

Omfang: Prosedyren gjelder for pasienter som skal få lagt inn eller som har innlagt suprapubiskateter

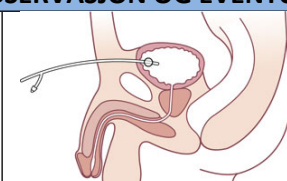
Hensikt: Suprapubiskateter er et tynt kateter som settes igjennom bukveggen over symfyisen og inn til blæren for å sikre god blæretømming, kontroll over urinproduksjonen og sikre at pasienter med urinretensjon får tømt blæren når det ikke er mulig eller ønskelig med kateter gjennom urinrøret.

Ansvar: Leder har ansvar for at prosedyren er tilgjengelig og kjent i avdelingen. Sykepleier har ansvar for at prosedyren blir fulgt, og at dokumentasjon noteres i pasientens journal.

Bakgrunn: Definisjon: suprapubiskateter - et urinkateter lagt inn i blæren via et lite snitt i bukveggen like over symfyisen.

Innleggelse av nytt suprapubiskateter utføres av lege. Sykepleier finner frem utstyr til prosedyren og assisterer ved innleggelse/skifting.

Skifting av suprapubiskateter utføres av lege på post eller av uroterapeut/sertifisert sykepleier på kirurgisk poliklinikk.

UTREDNING, OBSERVASJON OG EVENTUELL KONSERVATIV BEHANDLING		Link til prosedyre
Indikasjoner:		<ul style="list-style-type: none"> Akutt og kronisk urinretensjon Behov for å få tømt urinblæren men det er vanskelig, umulig eller ikke ønskelig å kateterisere urethralt.
Kontraindikasjoner:	<ul style="list-style-type: none"> Kreft i urinblæren Antikoagulasjonsbehandling (INR bør være mindre enn 1,5) Infeksjon i bukveggen Tidligere buk kirurgi og evt. fremmedlegemer i suprapubis- regionen 	
<p>FØRSTE GANGS INNLEGGELSE utføres av lege.</p> <p>Veiledning for lege:</p> <ul style="list-style-type: none"> Blæren bør være full før suprapubispunksjon. Fyll evt blæren med NaCl med katetersprøyte som settes ytterst i urethra eller via transurethralt kateter. Palper blære – kontroller blæren med UL. Vanlig innstikk er i midtlinjen 2-3 cm over symfyisen. Første innstikk gjøres med lang tynn nål Aspirer for å forsikre deg om at nålen står i blæren. Mål ut hvor langt nålen står inne. Gjør punksjon med mandreng med samme vinkel og dybde som den tynne nålen. Legg inn kateteret så langt inn som mulig. Fjern mandrengen. Fyll ballongen og trekk kateteret tilbake. Kateteret skal nå være fritt bevegelig. <p>FARE! Unngå å dra i kateteret før mandrengen er fjernet, ellers risikeres at mandrengen skjærer over kateteret og kateterenden ligger igjen inne i pasienten.</p> <p>FARE! Kateterspissen kan av og til gå ned i urethra – da blåses ballongen opp i urethra og kateteret vil ikke være bevegelig. Det må derfor ikke være motstand når ballongen fylles.</p>		

Utarbeidet av:

Karin Moi

Fagansvarlig:

Aage V.. Andersen, Ovidiu-Spiru
Barnoiu

Godkjent av:

Mette Christine Emanuelsen

		Suprapubiskateter - Innleggelse, skifte, stell, fjerning Kirurgiske Senger SSHF			Side: 2 Av: 4
Dokument-id: II.SOK.KSK.FEL.2.S-9	Utarbeidet av: Karin Moi	Fagansvarlig: Aage V.. Andersen, Ovidiu-Spiru Barnoiu	Godkjent dato: 30.01.2023	Godkjent av: Mette Christine Emanuelsen	Revisjon: 6.01

Somatikk Kristiansand/Kirurgiske senger SSK/Sengeavdeling felles/Pasienter og brukere/Sykepleiefaglig Felles

<p>Gjennomføring:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pasienten ligger i flatt ryngleie på rent underlag • Pasienten må ha full blære, min. 300ml • Evt hårfjerning hvis mye behåring ved innstikkstedet • Oppdekking med steril teknikk • Ta på sterile hansker • Desinfiser med Klorhexidin 5 mg/ml (OBS! allergi) over symfyen og foreta steril oppdekking med hullstykke • Legg alt utstyr klart på sterilt bord • Assister legen ved innleggelse av kateter • Fest steril splittkompress/Drainfix og fiksér kateter og pose • Informer pasienten og del ut brosjyren "Hjem med blærekateter". • Informer om at bandasjen rundt innstikksstedet over symfyen må skiftes hver: <ul style="list-style-type: none"> ▪ 3. dag (hvis splitt kompress) ▪ 7. dag (hvis Drainfix) • Innstikksstedet vaskes med NaCl 9 mg/ml ved bandasjeskift. Dersom pasienten trenger hjelp til skifting, må sykepleier kontakte hjemmesykepleien for videre oppfølging hjemme • Påse at pasienten får med urinposer på blå resept 	<p>Utstyr:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sterile hansker • Sutursett eller småkirurgisett (kir. pol) • Sutur Novafil 2.0 eller 3.0 • Klorhexidin 5 mg/ml • Steril duk m/hull • Innleggelsessett for suprapubiskateter - CH 12 • Engangskniv • Xylocain 10 mg/ml • Sprøyte 10 ml + opptrekkkanyle • Lang kanyle – 0,9 x 110 • Splitt kompress, kompress + fikseringstape – eller "Drain-Fix" bandasje • Urinpose • Fiksering til urinpose • Xylocain 2 % gel (ved skifte av suprapubiskateter) 	<p>Urinveisinfeksjoner (forebygging av) og bruk av katetre</p> <p>Hjem med blærekateter SSHF</p>
<p>SKIFTE SUPRAPUBISKATETER utføres av uroterapeut</p> <p>Gjennomføring:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Informer pasienten om inngrepet • Skifte utføres av lege eller sykepleier med sertifisering • Koble fra urinposen, og sett inn ca 60ml Nacl 0,9 mg/ml i blæra • Trekk ut væske av ballongen på gammelt kateter • Desinfiser rundt innstikkstedet å foreta steril oppdekking • Fjern det gamle kateteret når legen/ sykepleier er klar til å sette inn nytt kateter • Sett inn nytt kateter, - settes inn like mange cm som det gamle. Kontroller at det ligger på plass ved at det kommer urin/ vann ut og kateteret kan beveges • Sett 10 ml vann i ballongen, evt. mindre hvis det er dokumentert. • Fiksér kateter og pose • Informer pasienten og del ut brosjyren "Hjem med kateter". Informer i tillegg om at bandasjen rundt innstikksstedet over symfyen må skiftes hver: <ul style="list-style-type: none"> ▪ 3. dag (hvis splitt kompress) ▪ 7. dag (hvis Drainfix) • Innstikksstedet vaskes med NaCl 9 mg/ml hver gang bandasjen skiftes. Dersom pasienten trenger hjelp til 	<p>Utstyr:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kateteriseringsett • Klorhexidin 5 mg/ml • Biocath kateter/ silikonkateter evt. suprapubisk utbyttesett • Evt. Xylocain 2 % gel • Sprøyte 10 ml (til fjerning av gammelt kateter) • 60ml sprøyte m kateterspiss • Steril bolle • NaCl 0,9 mg/ml • Urinpose • Fiksering til urinpose • Splitt kompress, kompress + fikseringstape – eller Drain-Fix bandasje 	<p>Hjem med blærekateter SSHF</p>

		Suprapubiskateter - Innleggelse, skifte, stell, fjerning Kirurgiske Senger SSHF			Side: 3 Av: 4
Dokument-id: II.SOK.KSK.FEL.2.S-9	Utarbeidet av: Karin Moi	Fagansvarlig: Aage V.. Andersen, Ovidiu-Spiru Barnoiu	Godkjent dato: 30.01.2023	Godkjent av: Mette Christine Emanuelsen	Revisjon: 6.01

Somatikk Kristiansand/Kirurgiske senger SSK/Sengeavdeling felles/Pasienter og brukere/Sykepleiefaglig Felles

skifting – kontakt hjemmesykepleien for videre oppfølging hjemme			
STELL AV SUPRAPUBISKATETER: Gjennomføring: Vaskes med Nacl 9 mg/ml <ul style="list-style-type: none"> ▪ Spezialbandasje "DRAIN FIX" – skiftes x 1/uke ▪ Splittkompress rundt innstikkstedet, kompress 10 x10cm og fikseringstape – skiftes x 2/uke - Merk bandasjen med dato Skift urinpose 1 gang pr. uke			
OBSERVASJONER: <ul style="list-style-type: none"> - Observer innstikksted med tanke på infeksjon: sekresjon, rødhet og forhøyet temperatur - Observer farge og mengde på væske som kommer på suprapubiskateteret. - Hvis pasienten føler sprengsmerter eller kateteret går tett skal det blæreskylles for å sikre at kateteret ikke er tett 			Urinveisinfeksjoner (forebygging av) og bruk av katetre Blæreskylling - SSHF
FJERNING AV SUPRAPUBISKATETER: Gjennomføring: <ul style="list-style-type: none"> - Hvis suprapubiskateteret er suturert må suturen fjernes trekk kateteret forsiktig ut - Hvis kateteret holdes på plass med ballong trekkes vannet - trekk kateteret forsiktig ut. Hvis kateteret sitter fast be pasienten hoste og trekk ut kateteret samtidig. Hvis kateteret fremdeles sitter fast – kontakt lege. - Legg bandasje på innstikkstedet - Ved seponert suprapubiskateter skal pasient bladderscannes for resturin 		Utstyr: <ul style="list-style-type: none"> - 10 ml sprøyte for fjerning av væske i ballongen - Bandasje til innstikkstedet - Suturkniv 	Bladderscan Kirurgiske Senger - SSK
UTSKRIVNING: <ul style="list-style-type: none"> - Pasientinformasjon – Hjem med blærekateter - Avklare ny time for skifting av suprapubiskateter 			Hjem med blærekateter SSHF

Kryssreferanser

- [Blæreskylling - SSHF](#)
- [Hjem med blærekateter SSHF](#)
- [Bladderscan Kirurgiske Senger - SSK](#)
- [Urinveisinfeksjoner \(forebygging av\) og bruk av katetre](#)

Eksterne referanser

Helsebiblioteket - <http://www.helsebiblioteket.no/microsite/fagprosedyrer/fagprosedyrer/suprapubisk-kateter-spk-voksne-innleggelse-skifte-stell-og-seponering>

 SØRLANDET SYKEHUS	Suprapubiskateter - Innleggelse, skifte, stell, fjerning Kirurgiske Senger SSHF				Side: 4 Av: 4
Dokument-id: II.SOK.KSK.FEL.2.S-9	Utarbeidet av: Karin Moi	Fagansvarlig: Aage V.. Andersen, Ovidiu-Spiru Barnoiu	Godkjent dato: 30.01.2023	Godkjent av: Mette Christine Emanuelson	Revisjon: 6.01

Somatikk Kristiansand/Kirurgiske senger SSK/Sengeavdeling felles/Pasienter og brukere/Sykepleiefaglig Felles